

EEN KRITISCHE KIJK OP DE KARPERVISSERIJ ANNO 2012

Karpervissers 'op leeftijd' zullen het beamen: in de afgelopen 15 à 20 jaar is de karpervisserij sterk veranderd. In vistechisch opzicht, qua aas en vooral ook voor wat betreft de steeds gewichtigere karpers. Toch zijn er ook een aantal ontwikkelingen waarbij je je vraagtekens kunt zetten. Ontwikkelingen die het beeld dat de jeugd krijgt van de hedendaagse karpnormen en -waarden danig beïnvloeden. We vragen Herwin Kwint, Franklin Broeckx en Gerwin Gerlach naar hun kijk op de karpervisserij anno 2012.

HERWIN KWINT

"Die kilorace: hoe geloofwaardig is dat nou nog?"

Herwin Kwint (42), columnist van Hét Visblad, bekend van 'de bladen' en de veelgeprezen karperboeken *Woord van Zwijgen I en II*, heeft nauwelijks introductie. Rode draad in al zijn schrijfsels is beleving, vissen om het vissen en het die-hard doorkruisen van half Europa naar die ene plas waar de magie nog niet is ontsluit. Hoe ziet hij de veranderingen die de karpervisserij de afgelopen decennia heeft doorgemaakt?

Toen ik jong was, was een karpervisser een grootheid. Iemand die je eerst een paar dagen van een afstandje observeerde voor je 'm durfde te vragen of het 'misschien iets was' vandaag. Je was haast bang om vermoord te worden. Dat waren karakteristieke mannen. Nu is het omgedraaid. Jonge vissers worden op schoot genomen door de 'grote namen'. Via Facebook, internet. Er is openheid. Maar je kunt je afvragen hoe objectief die openheid is? Vrijwel alle 'grote mannen' worden gesponsord. Die oude rotten van toen zitten nu op Facebook; iedereen kan hun vriend worden." Kwint zit zelf ook op Facebook. "Het is een mooi medium om je product te verkopen. Social media zijn commercieel interessant geworden. Je promoot er ook je boek mee. Ik word overigens zelf niet (meer) gesponsord." Nadeel van het internet is dat je niks meer zelf hoeft uit te vogelen, vindt Kwint. "Word je daar een betere visser van? Hoe je bepaalde wateren moet doorgronden, leer je niet op internet. Zo word je geboren. Dat laatste beetje feeling vind je niet achter je computer maar ontwikkel je aan de waterkant."

ZELF ONTDEKKEN

Beleving is voor Kwint de belangrijkste drijfveer: "Ik heb jarenlang hele goeie info gehad over wateren in Frankrijk. Ik had daar genoeg grote vissen kunnen vangen, maar ben gewoon mijn eigen weg gegaan. Ik wilde naar de Rhône. Zat ik daar te sterven, kreeg ik sms'jes van vrienden die elders zaten: 'Eerste avond al een veertiger'. Boeide me niet. Ik wilde simpelweg als klein boertje die enorme rivier doorgronden. Dan zit je in volledige onzekerheid te wachten. Een nacht geen runs, twee nachten geen runs. Om gek van te worden. Als die bevrijdende run dan eindelijk komt... Ik moest en zou op maagdelijk water vissen. Het zelf ontdekken en op je bek gaan, met af en toe een hoogtepunt. Dat is vissen voor mij."

KILORACE

De kilorace dan. Wat vindt Kwint daarvan? "Die is volgens mij op zijn retour. Hoe geloofwaardig is dat nog? Het verhaal over de vangst en het karakter van de vis zijn toch veel belangrijker?! Als je echt beoordeeld wilt worden als visser, dan speelt gewicht geen enkele rol. Op sommige wateren kan zelfs mijn

Herwin Kwint met een 'belevingsvis' uit de Alpen.

schoonmoeder een dikke vis vangen, dus wat zegt dat dan nog?" Kwint vult aan: "Je hebt ook grote namen die op betaalwateren vissen. Dat mag en moeten ze zelf weten. Ik vind het alleen raar dat diezelfde vissers het er uitdrukkelijk bij gaan vertellen als ze dan een vis op openbaar water vangen. Dan trek je jezelf in twijfel. Dan zeggen ze eigenlijk zelf dat vissen van openbaar water een toegevoegde waarde hebben en niet vanzelfsprekend zouden zijn. Vind ik vreemd. Die jongens moeten wel beseffen dat ze een voorbeeldfunctie hebben."

DE JEUGD

Ik hoop niet dat de jeugd zich te veel laat leiden door de foto's van monsterkarpers. Veel jongens die nu beginnen, hebben gelijk een rodpod met een arsenaal aan hengels. Ze zoeken meteen een water met een goed bestand en als ze lang genoeg blijven zitten hangt er weleens een zwaar gewicht aan. Maar hebben ze al eens gezien hoe een karper zijn lippen om een

drijvend kattenbrokje sluit? Hoe een pennetje opsteekt? Dat jongensachtige struinerwerk zou in mijn ogen wel de basis moeten vormen voor iedere beginnende karpervisser."

ONZEKERHEID

Volgens Kwint is de mentaliteit van de gemiddelde karpervisser veranderd. "Het meeste wordt voorgedraaid in de bladen en op internet. Maar die laatste 10 procent staat er niet in. Door je onzekerheid heen prikken is het allermoeilijkst aan het vissen. Ik ken mensen die naar huis gaan als de accu van hun voerboot leeg is: ze hebben geen vertrouwen in een simpele worp! Een weg vinden in die onzekerheid is juist het allermooiste van het vissen. Dát is avontuur. Dat is de mystiek van het vissen. Dan vind ik mezelf weer terug, alleen, 's nachts aan de Rhône. Niks geen keihard doorlopende vangstenteller. Die eerste run aan de Rhône, die kan ik mij nog als de dag van gisteren herinneren. Als je dat gevoel niet meer hebt, kun je er beter mee ophouden."

FRANKLIN BROECKX

"Iemand zei tegen mij: 'Ik had 'm slechts op 24,8 kilo, jammer!'"

Wie Franklin Broeckx (43) niet kent, is letterlijk en figuurlijk niet goed ingevoerd in Dé Karperwereld. Van het gelijknamige magazine is hij alweer zo'n 15 jaar hoofdredacteur. Daarnaast is hij vanzelfsprekend ook een karpervisser van het eerste uur; uit de tijd van de gekookte pieper en de ballen hondenvoerdeeg.

Gevraagd wat hij de afgelopen decennia heeft zien veranderen, begint hij met een opvallende constatering. "De fotografie. Ik merk dat jonge vissers kijken naar volwassenen en eigenlijk niet beter weten dan dat je je gevangen vis zo ongeveer in de groot-hoeklens moet steken. Je moet je best doen om nog ergens een half koppie achter die vis te ontdekken. Voor nieuwe vissers wordt die manier van fotograferen al de standaard. Die vis moet vooral groot lijken, maar in feite wordt hij – fotografisch – uit zijn verband getrokken."

SPECIALISTEN

Qua techniek en materiaal heeft de karpervisserij volgens Broeckx een totale metamorfose ondergaan. "Om te beginnen krijg je steeds meer verschil tussen karpervis-

sers. Tegenwoordig heb je bijvoorbeeld aasspecialisten, of rigspecialisten. Die preken vaak voor eigen parochie. Als ie wat vangt, zegt de rigspecialist: 'het lag aan de rig'. En als de aasspecialist succes heeft, lag het aan zijn aas. Belachelijk, maar zo gaat het wel. Het is ook een vreemde wereld." Met de komst van internet is er ook veel veranderd. "Een beetje karpervisser heeft nu een eigen website of blog. Heel veel informatie is heel erg gemakkelijk te vinden."

GEBAKKEN LUCHT

Op het gebied van materiaal is er de laatste 15 à 20 jaar ook veel nieuws onder de zon, hoewel Broeckx dat weer aardig weet te relativiseren. "Eigenlijk is het gebakken lucht. Op het gebied van materiaal is alles verder doorgeperfectioneerd, maar is er eigenlijk weinig héél goed of

extreem slecht. Het gaat om de visser. Je hebt mensen die elk jaar nieuwe hengels willen. Het is tegenwoordig een kunst om mensen te vinden die simpelweg leuk vissen. En zijn die er, dan worden die vaak al gauw weer opgeslokt door een sponsorfirma."

VISSERS VANGEN

Broeckx geeft ruitertoe toe dat deze ontwikkelingen niet stroken met wat hij voorstaat en dat hij er als hoofdredacteur indirect toch aan meewerkt. "Dat klopt. Maar het avontuur aan de waterkant en het plezier met je maten, zijn zaken die nog steeds veel zwaarder wegen. Je hebt helemaal geen superhengels nodig om te genieten. Met mijn ouwe karperstokken kan ik overal terecht. Dat geldt voor boilies ook. Goed aas blijft goed. Die mooie spulletjes vangen vooral de visser in plaats van de vis."

LOOD OM OUD IJZER

Voor wat betreft de ontwikkelingen van rigs denkt Broeckx dat de rek er wel uit is. "Het blijft een balletje aan een hair. Sommige vissers maken het zichzelf op dit vlak wel heel erg moeilijk. De rigs worden steeds korter, de haken kleiner. En vrijwel alle systemen werken met zwaar lood. Maar ik denk niet dat er op dat gebied nog grote veranderingen te verwachten zijn. Wat mij wel verontrust is de ontwikkeling dat er systemen zijn waarbij het de bedoeling is dat je lood zo snel mogelijk loskomt. Bij elke run 120 gram giftig lood in het milieu. Dat kan niet en mag niet."

TARGETVISSEN

Ook het nut van voercampagnes trekt Broeckx in twijfel. "Beseffen vissers wel wat ze het water ingooien? Soms doen ze het louter zodat ze een stek kunnen claimen. Targetvissen, ook zoiets. Ik vis niet meer zo zeer op targets. Het wordt op een gegeven moment het afstrepjen van een lijstje. Je op zo'n manier ingraven voor een vis gaat ten koste van de beleving. Ik ken vissers die vier of vijf veertigers in een seizoen vangen en dan zijn ze nog niet gelukkig. Voorbeeld: Iemand zei tegen mij 'Ik had 'm slechts op 24,8 kilo, jammer'. Dan kun je het de jonge karpervissers toch niet kwalijk nemen dat zij de beleving niet kennen die wij hadden toen we zo oud waren?"

CHARME

Wie de ontwikkelingen in de karpervisserij doorneemt, zou zichzelf haast in een dip kunnen praten. "Dat ben ik met je eens! Toch is er nog volop avontuur en charme te vinden, in het klein aan een groot en uitgestrekt open water óf juist groots aan een druk bevist putje. In mijn woonplaats maak ik wekelijks een rondje op de fiets om de gemeentevijver. Een putje waarvan de oude karperrotten de schoonheid allang niet meer zien. In de zomer hielp ik een jochie dat een karper aan het drillen was. Zijn stekje was een complete chaos. De schub die ik voor hem schepte bleek 21 pond te wegen, zijn grootste karper ooit. Intens geluk in zijn ogen, en zo hoort het. Met wangen vuurrood van opwinding vroeg hij mij of ik ooit zo'n grote vis had gezien. 'Wel in de boekjes, maar nog nooit in het echt!', loog ik tevreden."

Wat Franklin betreft moet de jeugd zich niet blindstaren op die grote karpers uit de boekjes.

GERWIN GERLACH

“De karperbestanden worden steeds gevarieerder.”

Gerwin Gerlach (45) is geen onbekende in de karperscene. Hij is werkzaam bij Sportvisserij Nederland, actief lid bij de Karperstudiegroep Nederland (KSN) en ook nog eens een begenadigd karpervisser.

Hij heeft de afgelopen 15 jaar behoorlijk wat zien veranderen, met name in de Nederlandse karperbestanden. “Vroeger had je een bestand van voornamelijk schubkarpers. Dat waren de 25% wildbloedhybriden, zoals die door de Organisatie ter Verbetering van de Binnenvisserij (inmiddels opgegaan in Sportvisserij Nederland, red.) werden uitgezet. Verder zwommen er nog wat oude spiegels van de Heidemij rond. Op een gegeven moment kregen we te horen – ook via de KSN – dat karpervissers helemaal gek werden van al die schubjes. Er werd beweerd dat ze niet zouden groeien. Later kwam daar nog eens bij dat vissers zagen dat Franse spiegels groeiden als gekken. Waarom wij zulke vissen hier niet hadden. De tijd heeft dat overigens ingehaald. Ik durf er mijn hand voor in het vuur te steken dat menige Nederlandse schubkarper van 25 kilo of meer gewoon zo’n 25% wildbloedhybride is.”

NAKOMELINGEN

Gerlach is er ook van overtuigd dat het Nederlandse bestand aan schubkarpers grotendeels uit OVB-schubs of nazaten daarvan bestaat. “Op het IJsselmeer en in de Friese boezems bijvoorbeeld zitten populaties schubkarpers die zichzelf al heel lang in stand houden. Hun voorouders zijn uitgezet door de Heidemij, toen nog ten behoeve van de beroepsvisserij.”

SCHUB VS SPIEGEL

Onder druk van de ‘publieke karperopinie’ nam de vraag naar spiegels de laatste decennia toe. Eind jaren ’90 stopte de OVB vrijwel geheel met de 25% wildbloedhybride. Via spiegelkarperprojecten en andere uitzettingen is de verhouding spiegel-schub danig verschoven. “Een jaar of 15 geleden was de verhouding gemiddeld 90% schub tegen 10% spiegel. Nu is dat landelijk gezien respectievelijk zo’n 65% tegen 35%.”

20 POND IS 20 KILO

Niet alleen de samenstelling van de Nederlandse karperpopulatie is stevig veranderd. Ook het gemiddelde gewicht; in die zin dat het zo ongeveer verdubbeld is. Was in de jaren ‘80 een vis van 20 pond een hele dikke, rond de eeuwwisseling was het cijfer ook 20; maar dan met kilo’s erachter. “Het gewicht van de vissen is echt door het plafond geschoten”, zegt Gerlach. “Ergens vind ik dat jammer. Het heeft geleid tot een soort vervlakking. De charme is er een beetje vanaf. Alsof kleine vissen er niet meer toe zouden doen.” Voor de gewichtstoename van onze vissen heeft Gerlach twee verklaringen. “Vergis je niet in de dunner bezetting van veel wateren. Vroeger zetten verenigingen elk jaar honderden kilo’s karper uit. Dat is allang voorbij. Er is nu veel meer ruimte per vis dan vroeger. En dat betekent ook dat er per vis nu veel meer natuurlijk voedsel beschikbaar is.”

SNELGROEIERS

De tweede oorzaak van de explosieve gewichtstoename zijn de karpervissers zelf. “Dat

zagen we vroeger al, tijdens afvissingen op wateren waar veel gevoerd werd of op wateren waar de vissen op natuurlijk voedsel moesten leven. Op het karpervoer groeiden de vissen stukken sneller.” Daarnaast stelt Gerlach dat de genetische eigenschappen van de huidige uitzetvissen ook een groter gewicht mogelijk maken. “Je hebt nu Franse, Duitse, Belgische en Hongaarse spiegels, en andere rassen die via allerlei projecten zijn uitgezet. Die vissen zijn helemaal uitgeselecteerd op snelle groei. Vissen van vijf, zes jaar oud kunnen al dertig pond wegen.” Deze pondenrace zou nog weleens een keerzijde kunnen krijgen, oppert Gerlach. “Het is een grote vraag of deze vissen ook oud en daarmee karakteristiek kunnen worden. Wellicht zijn snelgroeiers ook doodgroeiers. Maar net als met de ouderdom van 25% wildbloedhybriden zal de tijd het leren. Over een aantal jaren is er meer bekend.”

GEVARIEERD BESTAND

Tijdens de hoogtijdagen van de OVB-schubjes was het feit dat ze zoveel op elkaar leken een veelgehoorde klacht. Mede vanwege een betere herkenbaarheid waren spiegels gewilder. Toch lijkt datzelfde euvel zich nu ook bij de Nederlandse spiegels voor te doen. “Er zijn nu veel meer spiegels, maar dat zijn vaak hoogruggige, ‘kale’ spiegels met weinig beschubbing. Hartstikke leuk, maar ook die lijken erg veel op elkaar. Een beetje het ‘dertien in een dozijn’ idee. Vanuit de Spiegelkarperprojecten is er al jarenlang vraag naar zwaardere beschubde spiegels. Ook de buitenlandse leveranciers gaan hier nu eindelijk op inspelen. Een goede ontwikkeling. Door de vele projecten met spiegels van uiteenlopende herkomst is de kans in ieder geval steeds groter dat je straks een groot aantal verschillende rassen door elkaar hebt zwemmen. Dat is dan weer leuk.”

Een gevarieerd bestand met zowel schubs als kale en beschubde spiegels is volgens Gerwin het mooiste.

